

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitvlaria Regvm Francorvm

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

III. Concilij in Verno palatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-22974

devotione iudicium, quod honor Regis diligit, & iustitiam, qua thronus ejus firmatur, per dispositionem vestram suscipiat; seu admonitione atque consilio sacerdotali vestra sublimitas, & quisque in quolibet statu vel ordine, de rapinis & ceteris, quæ discordiæ malo acciderunt, præteritis erroribus penititudinem gerat, & Domini reconciliationem exposulet.

Quam facile omnis qui quaesierit inveniet, si in loco discordiæ plantata fuerit caritas, quæ cooperit multitudinem peccatorum, eumque potius quam nos in consilio, non nostro, sed Dei attendatis, qui dixit: *Qui vos audit, me audit; & qui vos spernit, me spernit. Non enim vos estis qui loquimini, sed spiritus patris vestri qui loquitur in vobis.* Luc. 10. Matth. 10.

TITVLVS III.

Concilij in Verno palatio.

CANONES CONCILII IN VERNO PALATIO

habiti, ubi præfedit Ebroinus Pictavorum Episcopus, & Venilo Senonum Archiepiscopus, necnon & Hludouicus sancti Dionysij Abbas, & Hincmarus post Remorum Episcopus, anno quinto regni Domini nostri Karoli filij Hludouici Imperatoris, mense Decembrio, Indictione septima.

GRatias omnipotenti Deo referimus, inclyte Rex Karole, nos Episcopi & ceteri fideles qui ex diversis partibus ad Vernum evocati sumus, quod deposita discordia, unde tot mala processerunt, quæ & enumerare longum est, & declinare adhuc impossibile, redistis ad pacem cum fratribus vestris, quam & natura vobis & religione debetis; in qua ut semper maneatis per Christum, qui pax nostra est, obsecramus; ut qui maximas res vestras discordia penè dilapsas videtis, concordia & fido adiutorio relevatas citò aspiciatis. Cedendum est enim Deo, de quo verissimæ continent litteræ: *Potestatem habet Excelsus in regno hominum, & cuiuscunque voluerit dabit illud.* & qui dignatione mirabili pollicetur: *Beati pacifici, quoniam filij Dei vocabuntur.* Ceterum quia eodem Deo inspirante dignati estis jubere ut de statu Ecclesiæ, qui vehementer magnitudine ac multitudine peccatorum nostrorum confusus est, tractaremus, in nomine & adiutorio ejus, quæ communi deliberatione reperimus, celsitudini vestræ ac populi fidelis devotioni humiliter aperimus. Neque enim nos justos approbare contendimus. consideratione conscientiarum nostrarum illud Hieremiæ suppliciter dicamus: *Misericordia Domini quia non sumus consumpti, quia non defecerunt miserationes ejus.* Sed ad Deum reverti & vos nobiscum trahere meditantes, officium nostrum exequimur cunctis adquiescentibus profuturum. Quippe non vobis nostra sed illius auctoritate loquimur qui ait: *Qui est ex Deo, verba Dei audit.* Absit autem ut in vobis impletur quod sequitur: *Propterea vos non auditis, quia ex Deo non estis.* Daniel. 4. Matth. 5. Thren. 1. Ioan. 8.

C A P. I.

ITaque vos primò convenimus, ut quia vestra probitas cunctis vobis potest prodesse subjectis, cultum Dei rebus om-

nibus præferatis. Namque ipse dicit: *Qui glorificant me, glorificabo eos. Qui autem contemnunt me, erunt ignobiles.* Præterea misericordiam & iudicium atque iustitiam

conservetis, scilicet ut misericordia temperet severitatem potestatis, iudicium comprimat obstinatē peccantes, iustitia merentibus digna restituat. Siquidem:

Math. 5. *Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur. &: Beati qui custodiant iudicium & faciant iustitiam in omni tempore. &: Honor Regis iudicium diligit.* Et iustitia firmari thronum Regis sapientissimi Salomonis immo per eum loquentis Dei prodit auctoritas. Taliter vobis agentibus, vel incruentam vobis, ut credimus, vel justam de hostibus victoriam divina gratia providebit. Exemplo vobis esse possunt David & Ezechias, qui merito sanctitatis inimicos populi Dei vel pugnando vel orando mirabili celeritate vicerunt. Sed & domesticum lumen Imperator Karolus, qui nomen quod familiae vestrae peperit clarissimis actibus adornavit. Nec regni vobis amplitudinem ac soliditatem tantummodo, verum etiam vobis bene gerentibus post vitae huius excursum eadem Dei gratia gloriam largietur aeternam, cui Rex

Psal. 16. *cum apparuerit gloria tua.* Haec autem vestrae maiestati non temere suggerimus, quia vestri quoque cura nobis commissa est, quorum ministerio per fidem atque baptismum mundati diem tremendi iudicii cum ceteris fidelibus expectatis.

I I.

Verum ut ad nos Episcopos redeamus, per hanc civilem immo plusquam civilem discordiam multa interdum in nobis ipsis ac aliis nobis commissis negleximus, interdum negligere coacti sumus, ita ut in omnibus ordinibus religio magnum detrimentum acceperit, & alij quidem per ignorantiam in interitum tendant, alij vero longa licentia assuefacti impune se peccare posse confidunt. Tandem igitur ad propriam & ceterorum correctionem conversi, quaesumus ut scelerum patratores, & apostolicae disciplinae contemptores, missi a latere vestro probatae fidei legatis, absque respectu personarum & excœcatione munerum coëreantur, & otio nobis, quantum possibile est, concessio, sermo Dei predicando fructificet, & canonicum reverenda auctoritas debitum in omnibus vigorem obtineat.

I I I.

In locis sanctis, hoc est, monasteriis, alios studio, nonnullos desidia, multos necessitate victus & vestimenti a sua professione deviare comperimus. quod peti-

mus ut in omnibus parrochiis directi a vestra mansuetudine religiosi atque idonei viri cum notitia Episcoporum serentur & corrigant, ac singulorum locorum statum vestrae celsitudini & nostrae mediocritati tempore a vobis constituendo renuntient.

I V.

Monachos qui cupiditatis causa vagantur, & sanctae religionis propositum impudenter infamant, ad sua loca iubemus reverti, & regulariter Abbatum sollicitia recipi. Eis autem qui post evidentem professionem monachicam etiam habitum reliquerunt, vel qui sua culpa prociuntur, nisi redire & quod Deo sponderunt implere consentiant, hoc credimus posse remedio subveniri, si in ergastulis inclusi tamdiu a conventu hominum abstineantur, & pietatis intuitu convenientibus macerentur operibus, donec sanitatem correctionis admittant. Namque illi qui quondam monachi, postea relicta singularitatis professione ad militiam vel ad nuptias devolvuntur, Papae Leonis decreto publicae poenitentiae satisfactione purgandi sunt. De Clericis autem Ecclesiarum suarum desertoribus antiqua forma Chalcedonensis Concilij servanda est, quae praeficit ut si Episcopus susceperit Clericum ad alium Episcopum pertinentem, & susceptus & suscipiens communione priveatur, donec is qui migraverat Clericus, ad propriam revertatur Ecclesiam.

V.

Qui sanctimonialibus inlicitē miscentur, & sacrilega foedera cum eis faciunt nuptiarum, eos Innocentij Papae censura a communione iuberi suspendi, & nisi per publicam probatamque poenitentiam omnino non recipi, aut his certe viaticum de seculo transeuntibus, si tamen poenitentur, non negari.

V I.

Ab altero vero desponsata, & ab altero rapta puella, secundum statuta Ancyranum Concilij ei a quo desponsata fuerat reddenda est, etiam si vim a raptore pertulerit. De raptoribus autem id nobis videtur optimum, ut quoniam ecclesiasticam excommunicationem parvipendunt, secularium Legum terreantur austeritate.

V I I.

Si quae sanctimoniales causa religionis, ut eis falso videtur, vel vinilem habitum sumunt, vel crines adtondent, quia ignorantia magis quam studio eas errare putamus,

Ep. ad Ru-
sic.

Can. 10.

Decreta
Gelaf. c.
10.

Can. 10.

mus, admonendas castigandâque decernimus; ne fortè veteris ac novi instrumenti pravaricatrices juxta Gangrensem synodum severitate anathematis ab Ecclesiâ corpore præcidantur.

VIII.

Quoniam quosdam Episcoporum ab expeditionis labore corporis defendit imbecillitas, aliis autem vestra indulgentia cunctis optabilem largitur quietem, præcavendum est utrisque ne per eorum absentiam res militaris dispendium patiat. Itaque si vestra consentit sublimitas, homines suos reipublica profuturos cuilibet fidelium vestrorum, quem sibi utilem judicaverint, committant, cujus diligentia ne se ab officio subtrahere valeant observetur.

IX.

Remorum Ecclesiam diù multumque pastore destitutam, nuper spoliata rebus, onerata injuriis, abique ingenti dolore fateri non possumus. Et quia vestram sublimitatem & nostram parvitatem eruere desideramus periculo, obsecramus ut tam foedè lacerata Ecclesia redintegretur, atque juxta venerabilium canonum constitutionem digni ei celeriter quærantur & præficiatur Episcopus: ut clerus & populus tantis attritus & spiritalibus & corporalibus incommodis, consolatione recepta, cum suo præfule pro vestra salute ac prosperitate communi Domino studeat supplicare.

X.

Aurelianensis etiam Ecclesia confusione maxima noscitur laborare. Tamen quia superiore anno Archiepiscopus Wenilo, suis annitentibus suffraganeis, ex eodem loco Agium Presbyterum palatij vestri memoratæ Ecclesiæ ordinavit, probabilius Canonorum ac laicorum attestatione instructus, & petitione impulsus, & eadem Ecclesia nostro & vestro vacat periculo, hujus rei alium exitum non videmus nisi ut vestra pietas quod à tantis viris factum est ratum esse permittat.

XI.

De prælatione reverentissimi Drogonis definire aliud non audemus nisi expectandum quam maximus cogi potest. Galliarum Germaniarumque conventum, & in eo metropolitanorum reliquorumque antistitem inquirendum esse consensum, cui resistere nec volumus nec valemus. Nobis tamen, si quid tale alicui committi potest, & non alia quam quæ prætenditur latet causa,

Tom. II.

illi potissimum convenire videtur qui & communionem sacerdotij nobis & excellentiæ vestre propinquitatis privilegio sociatur.

XII.

Venimus nunc ad ultimam partem admonitionis nostræ; quam qua intentione fundimus, dedit Deus ut vos ac proceres ceterique fideles ea devotione suscipiatis. Videmus enim iram Dei nobis & vobis imminere, cum pro rapinis & inmanibus aliis sceleribus, tum etiam maxime quod Ecclesiæ facultates, quas Reges & reliqui Christiani Deo voverunt ad alimentum servorum Dei & pauperum, ad exceptionem hospitum, redemptionem captivorum, atque templorum Dei instaurationem, nunc in usu secularium detinentur. Hinc multi servi Dei penuriam cibi & potus ac vestimentorum patiuntur, pauperes consuetam elemosynam non accipiunt, negleguntur hospites, fraudantur captivi, & fama omnium merito lacertur. Et quidem si hæc à paganis pateretur Ecclesia, patientiam flagitaret. Nunc autem oppressi à filiis nostris, hoc est, ab his quos vel nos vel decessores nostri in Christo genuimus, Christianos eos nostro ministerio facientes, nullam patientiæ consolationem recipimus, quoniam de illorum interitu formidamus. Certè, quod nullus quamquam impudentissimus negare audebit, possessio Ecclesiæ votum est fidelium, patrimonium pauperum, redemptio animarum. Votum ergo alterius quomodo quisquam Deo audeat auferre, hereditatem pauperum qua temeritate præsumit invadere? Vnde alij suas animas redemerunt, cur inde alij suas perdunt? Itaque quedam loca venerabilia, quod nunquam antea auditum est, laici ex integro possident, quorundam partem sibi vindicant, quorundam prædia multipliciter divisa in hereditatem sibi dari fecerunt. Egyptij sacerdotes, famis necessitate ceteris cuncta vendentibus, suas possessiones retinuerunt, & falsi dii reverentiam à suis cultoribus meruerunt quam in hac parte solus & verus Deus non obtinet. Oza percussus est, propterea quod tantam arcam sublevare præsumpsit, quam tangere nefas erat. Rideat hoc aliquis, nisi, quod summo dolore dicimus, quidam oppressores Ecclesiæ dignum suis moribus exitum nostro etiam tempore invenerunt. Propheta clamat: *Qui dixerunt, hereditate possideamus sanctuarium Dei,*

Gen. 47.

1. Reg. 6.

Psal. 22.

B

*Deus meus pone illos ut rotam, & sicut stipulam ante faciem venti. Postremò ipse Dominus Iesus conditor & redemptor: Quid proficit homo si lacretur aniverſum mundum, ſe autem ipſum perdat, & detrimentum ſui faciat? Et quiſquam tam audax & desperatus invenitur qui poſſeſſiones Dei ad certiffimam perneciam ſuam occupet & invadat? O fideles Deo & vobis iſtis, nolite pro temporali abundantia divitiarum mereri ſempiternam congeriem miſeriarum, nec ultra decus animæ veſtræ tam peſſifero, tam inaudito, tam denique certo ſacrilegio polluatis. Reddite Deo ſua, ut veſtra cum pace poſſideatis, tormenta evadatis æterna, & poſtmodum ad gaudium Domini noſtri ut ſervi fideles intromittamini. Seculares honores ſeculares poſſideant, eccleſiaſticos eccleſiaſtici fortiantur. Nec nos inſatiabilis cupiditatis arguatis, quia qualeſcunque ſumus, vera nos dicere nec iſti neſcitis. & licet pauci, ſunt tamen aliqui noſtrum Deum timentes, qui juxta illud propheticum exaudiantur: *Voluntatem timentiam ſe faciet, & deprecationem eorum exaudiet.* quia omnium finis cotidie appropinquat, & quæ videntur tem-*

poralia ſunt, quæ autem non videntur æterna. Si volumus evadere præſentes calamitates & futuras evitare miſerias, in commune à noſtris pravitatibus ad Dominum convertamur, & declinantes à malo faciamus bonum, ut bona Domini mereamur videre in terra viventium. Tu autem, clariffime Rex, quia veriffimè ſcriptum eſt, *Corrumpunt mores bonos conloquia mala*, fuge perverſorum confortia & conſilia, nec à te quiſquam petere audeat quod majeſtatem tuam præſtare non deceat, nec timeas iratos homines, hoc eſt, terram & cinerem, ampliùs quàm Deum qui te creavit, quiſque in veritate judicabit. Cujus voluntatem ſi perfectè ſecutus fueris, credimus quòd à quorumlibet hominum te contumacia liberabit, & omnibus anguſtiis clementer eripiet, ac poſt hoc temporale regnum ad perpetuum cumulatam felicitate perducet. In fine omnes alloquimur, quòd ſi noſtris ſalutaribus adqueveritis conſiliis, veſtro profectui plurimùm congratulabimur. Sin autem nos immo Deum per nos loquentem contempſeritis, neceſſitate implendi miniſterij quod nollemus facere compellemur.

TITVLVS IV.

Synodi Belvacenſis.

HÆC CAPITVLA QVÆ SEQVVTVR FACTA ſunt in Synodo habita apud Belvacum civitatem anno incarnationis dominicæ DCCCXLV. menſe Aprilio, anno ſexto regni Domni Karoli, Indictione ſeptima. Quæ collata ſunt inter eundem Principem Dominum Karolum & Episcopos regni ſui. & eadem iſdem Princeps glorioſus Deo teſte ſub fidei ſuæ adſtipulatione ſe ſervaturum promiſit erga omnes Eccleſias & Episcopos regni ſui. quæ ad vicem omnium Episcoporum ſui principatus qui erant, quiſque futuri erant, de manu horum Episcoporum conſervanda ſuſcepit, id eſt, VVenilonis, Erchanradi, Immonis, Rothadi, Symeonis, Lupi, Ragenarij, Helie, Erpoini, Aij, Hincmari Presbyteri & vocati Archiepiscopi.

CAP. I.

VT jus eccleſiaſticum & legem canonicam nobis ita conſervetis ſicut antecceſſores veſtri, qui hoc bene & rationaliter obſervaverunt, juxta quod ſciri poterit & Deus vobis poſſe dederit, noſtris prædeceſſoribus conſervaverunt.

II.

Quòd in mea perſona nec in meo ordine, niſi fortè, quod abſit, in antea contra Deum & contra vos manifeſtè fecero, ut damnari canonicè debeam, adverſum me & meum ordinem ita damnabiliter non faciatis pro quacunque præterita cauſa ut mihi dehonoriatio aut damnatio veniat.